

1. Hensikt og omfang

Sikre at arbeid og annen aktivitet i og ved trafikkert spor utføres på en slik måte at trafikksikkerheten er ivaretatt.

Instruksen gjelder for alle som skal utøve funksjonen hovedsikkerhetsvakt (HSV) og lokal sikkerhetsvakt (LSV).

HSV/LSV er ved arbeid i eller ved spor ansvarlig for å påse at gjeldene regler og bestemmelser angående trafikksikkerhet blir fulgt og ivaretar nødvendig kommunikasjon. HSV, etter kode 567, er godkjent signalgiver (se punkt 6).

2. Krav til hovedsikkerhetsvakt/lokal sikkerhetsvakt:

Opplæring etter godkjent læreplan vil gi kompetanse som HSV og kan gi et gyldig godkjenningsbevis. Godkjenning gis og godkjenningsbevis utstedes med kompetanse, gyldig helsegodkjenning og vurdering av skikkethet som grunnlag.

Kompetansen vil normalt være gyldig i 36 måneder da periodisk prøving i trafikksikkerhet må gjennomføres.

HSV plikter å sette seg inn i, holde seg oppdatert og overholde de til enhver tid gjeldende bestemmelser. HSV kan pålegges obligatorisk oppdatering eller etterutdanning i godkjenningsperioden.

Godkjenning som hovedsikkerhetsvakt betinger gyldig helsegodkjenning. Helsegodkjenningen registreres med gyldighet i 36 måneder, etter fylte 60 år er gyldighetstiden inntil 12 måneder.

Ved uønskede hendelser der HSV/LSV er involvert, skal togleder og Bane NOR Driftsoperative senter (DROPS) varsles umiddelbart. Ved første anledning skal personalansvarlig leder varsles.

Enhver som utfører funksjon som HSV/LSV skal til enhver tid være i en slik mental og fysisk tilstand at vedkommende fullt ut kan anses skikket til å utøve denne sikkerhetskritiske funksjonen på en forsvarlig måte.

Arbeidstidsreglene i arbeidsmiljøloven §§ 10-1 – 10-11 skal følges. Dette gjelder absolutt, og uavhengig av om vedkommende i relasjon til arbeidsmiljøloven § 10-12 (1) og (2) har en «særlig uavhengig» eller «ledende» stilling.

Ved all muntlig kommunikasjon mellom hovedsikkerhetsvakt og lokal sikkerhetsvakt gjelder prinsippene for kommunikasjon som angitt i TJN/TEØ kap. 2.9.1 – 2.9.11.

3. Beskrivelse

Alle vurderinger angående behov for HSV, antall LSV, leder for elsikkerhet (LFS), vurderinger knyttet til beskyttelsesavstand, fysiske barrierer og hastighet på nabospor skal være utført av eier av infrastrukturen (Bane NOR) i planleggingsfasen.

Unntatt for dette er ikke-planlagt arbeid, som akutt feilretting, utrykning på alvorlige hendelser og

jernbaneulykker.

4. Aktiviteter

4.1. Planlegging av arbeid

Nr.	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Gjøre seg kjent på strekningen.
2.	HSV	Utarbeide «Sikker jobb-analyse» (SJA) med ansvar for trafiksikkerhetsmessige tiltak.
3.	HSV/LSV	Delta på oppstartsmøte/oppstartsamtale.

4.2. Oppstart av arbeidet

Nr.	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Kontrollere at kontaktmagneter/togradio og håndsignaler er i orden.
2.	HSV/LSV	Togradio skal brukes til all kommunikasjon mellom: <ul style="list-style-type: none"> • hovedsikkerhetsvakt og togleder/togekspeditør • hovedsikkerhetsvakt og lokal sikkerhetsvakt • hovedsikkerhetsvakt /lokal sikkerhetsvakt og fører
3.	HSV/LSV	Utdrag fra TJN /TEØ Kapittel 2.7: «Muntlige ordrer, tillatelser og underretninger i forbindelse med arbeid i spor anses ikke som mottatt før hele, eller det vesentlige innholdet, er gjentatt av den som mottar ordren, tillatelsen eller underretningen.»
4.	HSV	Kvittere på driftoperative kunngjøringer (FIDO) og eventuelt formidle kunngjøringer til LSV og fører av skinnegående arbeidsmaskiner.
5.	HSV/LSV	Påse at trafiksikkerhetsmessige tiltak fra risikoanalyse og SJA blir utført.
6.	HSV/LSV	Påse at ingen oppholder seg i sporet uten at strekning/spor er sperret.
7.	HSV	Informere personellet om disponeringstider og annet som er relevant for sikkerheten.
8.	HSV/LSV	Ved arbeid med frakobling av kontaktledningsanlegget skal det konfereres med leder for elsikkerhet (LFS) og få tilbakemelding om at alle elsikkerhetstiltak er gjennomført.
9.	HSV/LSV	På anleggsområde jernbane skal det når det foregår både arbeid og kjøring av skinnegående arbeidsmaskin(er), sikre hvert enkelt arbeidssted med signal 1A/1B «Stopp» med en avstand på 200 m.,

10.	HSV/LSV	Dersom det er flere arbeider og det benyttes skinne-/veimaskin, skal arbeidsstedene som grenser mot skinne-/veimaskinen markeres med rødt flagg eller rødt lyssignal med en avstand på 50 m.
11.	HSV	Skal gi melding til LSV om at arbeidet kan iverksettes. Ved disponering for arbeid på strekning med sporfelt skal LSV benytte kontaktmagneter
12.	LSV	Skal bekrefte overfor HSV at kontaktmagnetene er satt på.
13.	HSV	På strekning med akseltellere skal arbeidsområdet sikres ved at «nøkkel for sikring» tas ut og oppbevares på en tryggende måte.
14.	HSV	Føre loggskjema når det deltar en eller flere lokale sikkerhetsvakter.
15.	HSV/LSV	Meddele arbeidslaget om at arbeidet kan iverksettes.
16.	LSV	Forholder seg til HSV når det gjelder alle forhold av betydning for trafiksikkerheten.

4.3. Under arbeidet

NR	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Er hovedansvarlig for at alle nødvendige tiltak for å sikre personellet er ivaretatt. Kan bortvise arbeidstakere som unnlater å følge anvisninger angående trafiksikkerhet.
2.	HSV/LSV	Oppholder seg på arbeidsstedet. Ved arbeider med LSV-er kan HSV oppholde seg utenfor arbeidsstedet. Dette skal være godkjent av Bane NOR.
3.	HSV/LSV	Ikke delta i annet arbeid når det kjøres tog/skift i nærmeste nabospor.
4.	HSV	På anleggsområde jernbane skal en ikke delta i annet arbeid uten at risikovurdering utført av Bane NOR konkluderer med dette.
5.	LSV	Kan gi tillatelse til å kjøre forbi signal 1A/1B «Stopp» innenfor sitt arbeidsområde på anleggsområde jernbane.

4.4. Avslutning

NR	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Når arbeidet er avsluttet, visitere sin del av strekningen/sporet der det har vært utført arbeid.
2.	HSV/LSV	Påse at faste eller midlertidige lagrede gjenstander inkludert lagret snø, ikke ligger: <ul style="list-style-type: none">• nærmere enn beskyttelsesavstand• nærmere spenningsatt høyspenningsanlegg enn 6,0 m• mot kontaktledningsmaster eller lignende slik at dette forenkler klatring eller påfører konstruksjonen mekaniske påkjenninger Påse at maskiner/mobile brakker osv. plasseres på utsiden av beskyttelsesavstand og at ikke reflekser og lys kan oppfattes som signaler av fører.
3.	HSV/LSV	Ved inngrep i infrastrukturen skal ikke sikkerhetstiltak fjernes eller strekningen/sporet meldes klart før fagansvarlig har bekreftet at infrastrukturen er klar for påsetting av trafikk. «Skjema for påsetting av trafikk etter arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur» skal benyttes.
4.	HSV	Der det er flere arbeidere skal det innhentes bekreftelse fra samtlige lokale sikkerhetsvakter, på anleggsområde fra eventuelt førere, om at alle sikringstiltak er fjernet og strekningen/sporet er klart for tog.
5.	HSV	Gi togleder eller togekspeditør beskjed om at strekningen/sporet er klart for tog.

4.5. Før og ved togpassering

NR	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Informere personalet om toggangen.
2.	HSV/LSV	Påser at en selv og personer oppholder seg på utsiden av beskyttelsesavstand.
3.	HSV/LSV	Påser at maskiner/utstyr er plassert på utsiden av beskyttelsesavstand, står i ro og at lys/reflekser ikke sjenerer fører.
4.	HSV/LSV	Ved togpassering vendes ansiktet mot toget og gir signal om at det er observert.

5. Spesielle bestemmelser for arbeid på strekning uten fjernstyring etter at toget har passert.

5.1. Omfang

Arbeidsformen som her er beskrevet kan benyttes på følgende banestrekninger:

Nordlandsbanen (strekningen Eiterstraum – Bodø)

Rørosbanen (strekningen Røros – Støren)

Raumabanen

Flåmsbanen

Gjøvikbanen (strekningen Roa-Gjøvik)

Solørbanen

Meråkerbanen (strekningen Hell-Kopperå)

Det er ikke tillatt med mer enn ett arbeidslag på blokkstrekningen samtidig.

5.2. Beskrivelse

Sjekkliste skal benyttes og signeres av HSV og utpekt person.

Nr.	Ansvarlig:	Tiltak
1.	HSV	Det skal brukes sjekkliste ved etablering av denne disponeringsformen.
2.	HSV	Utpeke en person med jernbanefaglig kompetanse som sammen med HSV skal påse at siste tog har passert arbeidsstedet. Utpekt person skal i tillegg påse at sjekklisten blir utfylt i riktig rekkefølge og signere denne.
3.	HSV	Ringetogekspeditør på stasjon som toget kjører fra, og melde fra at toget har passert arbeidsstedet ved kilometerangivelse.
4.	HSV	Skal sikre arbeidsstedet med signal «Stopp» 1A/1B minimum 800 meter til hver side av arbeidstedet.
5.	HSV	Klargjøre sporet for trafikk etter at arbeid er avsluttet.
6.	HSV	Ringetogekspeditør på ankomststasjon og melde at arbeidet er utført og at strekningen er klar for tog.

6. Skifting

Hovedsikkerhetsvakt (kode 567) har godkjenning som signalgiver.

Signalgiver kan utføre følgende:

- Kontrollere og sikre en skiftevei.
- Betjene og sikre sporveksler/sporsperrer.
- Sveive sporveksler med inntil to drivmaskiner.
- Gi håndsignaler for tog/skift.
- Benytte skifteradio.
- Skifte med vogner som er tilkoblet trekkraftkjøretøy.

- Tolke og repetere signaler til fører der fører ikke har tilfredsstillende sikt.
- Benytte hjelpebremsstyr.

7. Sanksjoner ved brudd på instruks

7.1. Bane NORs rett til tilbakekall av utstedt godkjenningsbevis

Bane NOR kan kalle tilbake utstedt godkjenningsbevis som HSV midlertidig eller permanent ved:

- brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsregler, jf. instruks punkt 2 siste avsnitt
- brudd på reglene om alkoholpåvirkning og pliktmessig avhold i Jernbaneloven
- brudd på lover, forskrifter og Bane NORs regelverk i eller utenfor tjenesten som er av betydning for tjenesten om han/hun ellers ikke oppfyller vilkårene for å være HSV
- hvis HSV unnlater å gjennomføre faglig oppdatering, opplæring eller etterutdanning som Bane NOR innkaller til
- manglende helsegodkjenning
- den aktuelle HSV/signalgiver er meldt sluttet i virksomheten (Bane NOR eller Ekstern leverandør)
- brudd på regelverk og/eller STY- 600984 Instruks for hovedsikkerhetsvakter og lokal sikkerhetsvakt

Ved hendelser av mindre betydning for sikkerheten, kan Bane NOR i stedet for tilbakekall gi skriftlig advarsel. Dette gjelder også i tilfeller hvor det foreligger formildende omstendigheter i saken.

Personalansvarlig leder kan også motta advarsel dersom denne vurderes å være medansvarlig i hendelse når det gjelder HSV/LSV.

En avgjørelse om tilbakekall av godkjenningsbevis, eller advarsel, fattes med endelig virkning av Bane NOR DROPS faste utvalg for vurdering av sanksjoner vedrørende HSV/LSV.

Eventuell klage sendes: driftsoperativtsenter@banenor.no innen to uker etter at beslutning er fattet.

7.2. Bane NORs rett til å kreve ny opplæring, prøving av kompetanse og eventuell ny yrkespsykologisk test

Krav ved tilbakekall av godkjenningsbeviset:

- Ved tilbakekalling på inntil 3 måneder må ny prøve i trafiksikkerhet gjennomføres med bestått resultat. Behovet for ytterligere opplæring vurderes i samråd med personalansvarlig leder.
- Ved tilbakekall på mer enn 3 måneder skal det utarbeides og godkjennes en individuell opplæringsplan og ny eksamen må være bestått før HSV får tilbake sin godkjenning.
- Tilbakekall av godkjenning behandles individuelt og vil i noen tilfeller kreve ny eksamen, ny grunnopplæring og/eller ny yrkespsykologisk test.
- Ved permanent tilbakekall vil inntak til ny grunnopplæring og ny godkjenning som hovedsikkerhetsvakt ikke bli tillatt.

8. Referanseliste

STY-nummer	Dokumenttittel
STY-601050	Sikkert arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur.
STY-601049	Skjema for påsetting av trafikk etter arbeid
STY-600575	Instruks for bruk av verneutstyr
STY-601037	Loggskjema for hovedsikkerhetsvakt
STY-604081	Sjekkliste for hovedsikkerhetsvakt for arbeid på strekning uten fjernstyring etter at tog har passert

9. Revisjonsoversikt

Rev nr	Dato	Hovedendring
016	06.12.2017	fjernet henvisning til utgått dokument